

МОТИВИ

към проект на Наредба за здравословно хранене на учениците

Причините, които налагат приемането на нормативния акт:

Осигуряването на здравословно хранене на организирани колективи деца в България е приоритет на националната политика. През 2018 г. след преглед на съществуващите научни доказателства, документи на Европейския орган по безопасност на храните, становища на водещи международни организации и др. бяха актуализирани физиологичните норми за хранене на населението в България, в това число и за децата в ученическа възраст. Приетата Наредба № 1 от 22 януари 2018 г. за физиологичните норми за хранене на населението (ДВ, бр.11 от 2 Февруари 2018 г.) замени Наредба № 23 от 2005 г. за физиологичните норми на хранене на населението.

Така актуализираните физиологични норми определят потребностите от енергия и хранителни вещества на отделните популационни групи от населението, които трябва да се осигурят чрез адекватно хранене за съответната възраст, пол и физическа активност.

В процеса на прилагане на Наредба № 37 от 21.07.2009 г. за здравословно хранене на учениците е установено, че значителна част от текстовете се нуждаят от прецизиране и допълване, отчитайки спецификата на групите храни, които се използват за приготвянето на ястията, в контекста на осигуряване на здравословно, адекватно и пълноценно хранене на учениците.

В процеса на изготвянето на проекта на нормативния акт е констатирана необходимост от извършването на многобройни изменения и допълнения, както и реструктуриране на текстовете на действащата към момента Наредба № 37 от 21.07.2009 г. В тази връзка и предвид разпоредбите на Закона за нормативните актове е изготвен проект на нова наредба, с която да се отмени Наредба № 37 от 21.07.2009 г. за здравословно хранене на учениците.

Целите, които се поставят:

Предложеният проект на наредбата ще осигури възможност за постигане на здравословно и адекватно хранене, съответстващо на физиологичните потребности на децата училищна възраст в организирани колективи при спазване на актуализираните

физиологични норми регламентирани с Наредба № 1 от 2018 г. за физиологичните норми на хранене на населението (обн., ДВ, бр. 11 от 2018 г.).

С проекта на Наредба се регламентира, че разписаните изисквания следва да се прилагат и в случаите, когато храна за организирано хранене на учениците се извършва чрез доставка на храни от обекти за производство на храни извършващи дейност кетъринг. Също така се дава възможност при приготвянето на храна, предназначена за училищните столове и бюфети да участва не само медицински специалист, а се разширяват опциите с лица притежаващи образование и квалификация в областта на хранителните технологии.

Разширен е обхвата на зърнените храни като са включени пълнозърнести макаронени изделия – макарони, юфка, спагети, или закуски на зърнена основа най-малко един път седмично.

Актуализирани са ежедневните количества за общ прием на плодове и зеленчуци, което е свързано с промяната на среднодневния енергиен прием и повишени потребности от някои витамини и минерали, продиктуван от влизането в сила на Наредба № 1 от 2018 г. за физиологичните норми на хранене на населението. Важно е включването в менюто според сезона предимно на пресни зеленчуци и пресни плодове – цели, нарязани, настъргани, като салата или напитка от пасирани плодове/ зеленчуци (смути), или прясно изцеден сок. За да се осигури оптимално количество витамини и минерали, в съответствие с промяната във физиологичните норми, в менюто се включват най-малко три вида пресни зеленчуци и най-малко три вида пресни плодове седмично.

Введено е изискване за предлагане само на конфитюри с „екстра качество” и на „мармалади от плодове“, както е упоменато в Наредбата за изискванията към плодовите конфитюри, желета, мармалади, желе-мармалади и подсладено пюре от кестени (ДВ, бр. 19 от 2003 г.), тъй като са подходящи за включване в храненето на децата.

Регламентирани са количествата на консумация на бобовите храни (боб, леща, нахут) с което се цели осигуряване на съответствие с препоръките за здравословно хранене и промяната в продуктовия набор, съгласно Наредба № 1 от 2018 г. за физиологичните норми на хранене на населението.

Заложени са изисквания при спазване на Регламент (ЕО) № 589/2008 на Комисията от 23.06.2008 г. за определяне на подробни правила за прилагане на Регламент (ЕО) № 1234/2007 на Съвета относно стандартите за търговия с яйца (обн., ОВ, L 163, 24.06.2008 г.).

Текстовете са прецизирани във връзка с влизане в сила на Регламент (ЕС) № 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25.10.2011 г. за предоставянето на информация за храните на потребителите (ОВ, L 304, 22.11.2011 г.), където са посочени определения за продукти с ниско съдържание на мазнини, както и във връзка с привеждането в съответствие с изискванията за намалено съдържание на сол в съответствие с Регламент (ЕО) № 1924/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 20.12.2006 г. относно хранителни и здравни претенции за храните (обн., специално българско издание: глава 15, том 18).

Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба

Предложеният проект на наредба, няма да окаже пряко и/или косвено въздействие върху държавния бюджет в текущата и/или в следващите години. Прилагането на нормативния акт не изисква допълнителни финансови и/или други средства, които да бъдат направени от компетентните контролни органи.

Във връзка с осигуряване на здравословно, адекватно и пълноценно хранене на учениците са увеличени изискванията към предлаганите храни и напитки в училищните столове от което може да възникнат известни финансови разходи на заинтересованите лица. Тези разходи са свързани с осигуряване на хранителни продукти отговарящи на актуализираните физиологични норми за населението, които са с намалено ниво на сол, мазнини, наситени мастни киселини и захари. Въвеждането на изискванията е с цел осигуряване на здравословно хранене на децата в организирани детски колективи, от което се очаква дългосрочни положителни ефекти върху тяхното здраве. В редица стратегически документи е залегнало като приоритет подобряването на храненето на децата и техният хранителен статус.

Очаквани резултати

Предложеният проект на наредба ще осигури възможност за постигане на здравословно и адекватно хранене, съответстващо на физиологичните потребности на учениците.

Осигуряването на разнообразно и балансирано здравословно хранене и подходящ хранителен модел и навици при децата ще създаде условия за дългосрочно добро здраве и намаляване на риска от хронични незаразни заболявания в по-късни етапи от живота им. По този начин се осигуряват условия за постигане на приоритетите на Националната здравна стратегия.

С приемането на проекта на акт ще се отговори на обществените очаквания за постигане на здравословно хранене на учениците.

Анализ на съответствието с правото на Европейския съюз

След извършен анализ за съответствие с европейското право се установи, че обществените отношения, предмет на проекта на тази наредба, не са регламентирани в европейското законодателство. Уредбата на обществените отношения, предмет на проекта на наредба, е въпрос на национално решение и е от компетентността на отделните държави-членки. Това произтича от разпоредбата на чл. 168, пар. 7 от Договора за функциониране на Европейския съюз, която предвижда изключителна компетентност на държавите-членки по определяне на здравната им политика.

На основание чл. 26 от Закона за нормативните актове проектът на наредба и мотивите към него, ще бъдат публикувани на интернет страницата на Министерство на здравеопазването и на Портала за обществени консултации за срок от 30 дни.